

UNA FESTA I UN FESTEIG

Manuel Castaño

El número de la Llibreria 22 és un esdeveniment doblement festiu, primer perquè ha servit per commemorar fastuosament deu anys de tràfic de llibres, i després perquè consisteix en la reunió de vint-i-dos escriptors per parlar de que més els agrada: de lectures. El faedor d'aquest llibre amb aparença de revista o catàleg d'art ha estat Narcís Comadira, i la intenció era que cada un dels escollits parlés d'una obra, però com que en aquest gremi hi ha molta indisciplina cadascú compleix el compromís a la seva manera. Hi ha qui parla sobretot d'un llibre concret —Carme Riera s'interroga sobre la influència de *Nada*, de Carmen Laforet, en escriptores de Barcelona; Eduardo Mendoza evoca una lectura del *Viatge sentimental* de Sterne, que ell considera, curiosament, un escriptor de transició; Castellet comenta les seves lectures dels *Quatre quartets* d'Eliot; Núria Pomboia es pregunta ingènuament si el personatge femení de *Amic i estrany*, de Christoph Hein, «està inspirat en la realitat o si és fruit del desig masculí». Benet i Jornet recupera la infància sota l'advocació de Huck Finn, i Parcerisas amb imatges tretes de Kipling; Rafael Argullol evoca amb afecte el seu masegat exemplar del *Nacimiento de la tragedia*. Anna M. Voix posa un exemple de com la comprensió d'una novella pot resultar modificada per una d'escripta un segle després—, però fàcilment hom es remet a tota l'obra d'un autor —com ara

Marcos Ordóñez, que fa una carta a Truman Capote, i V. Molina Foix parlant del sacrifici en la poesia de Rilke. N'hi ha que més aviat parlen d'ells mateixos —Gimferrer aporta un poema dels seus, que esmenta el «Llibre de les Mil Nits i d'una Nit», Terenci Moix revela un tros del que escriu ara: l'autobiografia, i Fernández de Castro explica un projecte seu mai no dut a terme— i n'hi ha que hi fan sortir mots de llibres, com Montserrat Roig, que, però, a l'hora de triar es queda amb la història prohibida: un llibre la lectura del qual li havia estat vedada de joveneta, o Vázquez Montalbán, que destaca entre altres la *Cançó d'amor* de J.B. Prouck, d'Eliot, i ho faig constar perquè en comparteixo l'admiració i la valoració. Fonalleres, tot salingerejant, conclou, com Auden, que el millor llibre és un diccionari. Destaca entre tots la bellíssima narració de Comadira, a partir del descobriment als setze anys de la *Transformació* de Kafka. Félix de Azua és l'únic que quan tria el llibre favorit, les *Oeuvres* de Hölderlin, de la Pleiade, n'addueix no sols els mèrits literaris sinó característiques del suport material, com ara el pes, el tamany, la manejabilitat. Gil de Biedma, a propòsit de *Carmen* de Merimée, vindica el gènere de la *nouvelle*. Vaiverde cita alguns dels llibres que es van publicar el 1922 i acaba preguntant-se (una pregunta retòrica) si estem en decadència respecte a aquell any. Monzó esmenta *Tres tristes tigres*, però es nega a comentar-lo de tant que li

agrada, «carregat de prejudicis a favor», i com justificant aquesta actitud hi ha el text, ple de seducció i saviesa, d'Antoni Marí, que hauria pogut servir de pòrtic a tot el Número. Sens dubte, entre aquests vint-i-dos escriptors, n'hi ha de més aviat brillants i de més aviat acadèmics, de més erudits i de més divagants; de més frívols i de més transcendentals; però ja hem dit que es tractava d'una festa i a les festes no els escauen els uniformes. I tampoc no caldria justificar la tria per cap més motiu que com ho ha fet En Comadira, dient que són amics seus; no té sentit, com va dir a la presentació pública, considerar-los un grup generacional si entre el més gran i el més jove es porten més de trenta anys i no hi ha cap programa que els uneixi. És com a mínim discutible que constitueixin, com diu el text de presentació, «la plana major dels escriptors del nostre país»; ni en són, de cap plana major, tots els que hi són, en el Número, ni tots els que en són hi són.

Finalment, és clar que el Número s'ha fet amb vista a la projecció a les Espanyes, festeig de conveniències no gens condemnable però no es pot acceptar que es justifiqui la barreja al 50% d'escriptors en espanyol i escriptors en català amb l'argument que aquestes «són les llengües que usen normalment els escriptors d'aquest país» perquè una obra literària no se l'ha de considerar amb referència a una àrea geogràfica, sinó que sorgeix en un àmbit cultural, i cada àmbit cultural té la seva pròpia llengua; un producte mixt com aquest no té més sentit que com a reclam d'una empresa i divulgació d'uns determinats autors, no com a proclama d'una síntesi impossible.